

Veehouders enthousiast over

Christian Scherpenzeel vertelde tijdens de Masterclasses o.a. uitgebreid over de proef 'Selectief droogzetten'.

Dat het thema 'antibiotica' vandaag de dag zorgt voor beweging in de veehouderij, bleek opnieuw toen eind vorig jaar de GD Masterclasses 'Een gerichte en gereduceerde inzet van medicijngebruik' werden gehouden. De bijeenkomsten, op 12 locaties in het land, trokken veel geïnteresseerde veehouders. GD Herkauwer was aanwezig bij de Masterclass in Zegveld.

"Wie weet wat zijn gemiddelde dierdagdosering is?" vraagt GD-dierenarts Han Hage aan het begin van zijn 'college' over de werking van antibiotica en het ontstaan van antibioticaresistentie. Een enkele aanwezige weet het niet, wellicht omdat de dierenarts zijn software pas laat heeft kunnen koppelen aan die van MediRund. "Bij sommige softwareprogramma's van dierenartspraktijken blijkt dat inderdaad ingewikkeld te zijn", weet Hage. "Maar uiteindelijk zal iedere dierenarts zijn programma moeten kunnen koppelen. MediRund rekent automatisch je dierdagdosering uit en geeft een waarschuwing als je

in de gevarezone zit. De streefwaarde bij rundveebedrijven is een dierdagdosering van 4,6. Zit je boven de 8, dan verdient je antibioticagebruik nadere aandacht en boven de 11,5 zijn direct maatregelen noodzakelijk. In de melkveehouderij is een dierdagdosering van 6 gemiddeld; een koe wordt dan gemiddeld zes dagen per jaar met antibiotica behandeld."

Zwarte piet

Behalve een aantal interessante feiten over de enorme stijging in het gebruik van antibiotica (tussen 1999 en 2007 van 300.000 naar 550.000 kilogram per jaar)

Melkveehouder Kees v.d. Linden (46) uit Breukelen: "Ik vond het fijn dat Han en Christian heel realistisch waren, ook over het goede dat antibiotica ons heeft gebracht."

en de toename van de antibioticaresistentie ("in de Verenigde Staten overlijden op jaarbasis circa 25.000 mensen ten gevolge van een infectie met een bacterie die

GD Masterclasses

resistent is voor de beschikbare antibiotica”), wil Han Hage zijn toehoorders ook meegeven dat ze niet dé veroorzaker van antibioticaresistentie zijn: “Wereldwijd wordt er te veel, vaak onnodig, onjuist, te lang of in een te lage dosering antibiotica gebruikt bij mensen. Ja, de veehouderij draagt bij aan resistentie en we hebben dus ook een verantwoordelijkheid, maar laat je niet de hele zwarte piet toespelen.”

Discussie over formularium

Één van de momenten waarop er discussie in de zaal ontstaat is wanneer Hage ingaat op het formularium melkvee van de KNMvD, waarin eerste-, tweede- en derdekeusmiddelen zijn vastgelegd. Antibiotica die vallen onder tweede- of derdekeusmiddelen mogen vanaf 2013 alleen nog worden toegepast wanneer op basis van een antibiogram kan worden aangetoond dat er geen andere optie is. “Maar als een koe goed ziek is, is er helemaal geen tijd om te wachten op de uitslag voor je met

Melkveehouder Hans van Rooijen (41) uit Cothen: *“Ik ben nu 15 jaar boer en op een gegeven moment krijg je toch last van een zekere bedrijfsblindheid. Ik zie dit als een opfriscursus waardoor ik weer wat alerter word.”*

de behandeling begint”, klinkt het uit de zaal. Een terechte opmerking, aldus Hage: “Hier komt ongetwijfeld nog een staartje aan want het wordt in de praktijk heel lastig. Deze regelgeving moet verder uitgewerkt worden; ik verwacht dat er rechtsgang nodig is om hier meer helderheid over te krijgen.”

Hoe ver kunnen we verminderen?

Behalve over de uitvoerbaarheid van nieuwe regels, zijn er ook zorgen over de vraag hoeveel antibioticareductie het ministerie in de toekomst nog gaat vragen. Uit de meest recente cijfers blijkt dat het antibioticagebruik in de totale Nederlandse

Melkveehouder Jan de With (46) uit Lexmond:

“Ik ben blij met het overzicht dat Han Hage heeft gemaakt van de diverse merken antibiotica, waarbij aangegeven wordt in welke groep (eerste, tweede of derdekeusmiddelen) bepaalde antibiotica vallen.”

veehouderij in 2011 al is afgenomen met 51% (t.o.v. 2009), waarmee de doelstelling (-50% in 2013) vroegtijdig is gehaald. Worden we in de toekomst gevraagd nog verder te zakken, en kan dat wel? “Er is natuurlijk een ondergrens”, aldus Hage. “Je kunt niet eindeloos blijven verlagen zonder dat het effect heeft op diergezondheid en dierwelzijn.”

Selectief droogzetten

GD-dierenarts Christian Scherpenzeel ging tijdens zijn presentatie uitgebreid in op het inmiddels in diverse media uitvoerig besproken onderzoek ‘selectief droogzetten’ (zie ook www.gddeventer.com onder ‘nieuws’). Uit het onderzoek blijkt kort gezegd dat de negatieve gevolgen van selectief droogzetten zonder antibiotica minder zijn wanneer je de juiste managementmaatregelen neemt en de juiste dieren selecteert. “Maar”, benadrukt Scherpenzeel. “uit het onderzoek kwam duidelijk naar voren dat droogzetantibiotica een gunstig effect hebben; dat hebben we de afgelopen 50 jaar dus goed gezien.”

Pijnstillers

Ook hield Scherpenzeel de aanwezigen voor dat er meer wegen zijn die naar gezonde koeien leiden dan de weg van de antibiotica. Buiten het feit dat voorkomen (de infectiedruk laag en de weerstand hoog houden) natuurlijk beter is dan genezen, zijn er nog vele andere manieren van behandelen. “Denk bijvoorbeeld aan de inzet van een pijnstillers/ontstekingsremmer wanneer een koe last heeft van mastitis.” Zaak is volgens Scherpenzeel

je bewust te worden van de signalen die een koe afgeeft bij pijn. “Die zijn niet zo opvallend als bij mensen. Koeien zijn van nature prooidieren; je gaat voor de bijl als je op de savanne laat zien dat je pijn hebt.” Uit onderzoek van praktijknetwerk ‘De Pijnpoli’ van het UGCN blijkt dat wanneer veehouders zich bewust zijn van de pijnsignalen bij koeien (ingevallen ogen, minder pensvulling, kwijlen, hangende

Student Berry Kemp (19) uit Kortenhoeft (volgt de opleiding Melkveehouderij in Barneveld):

“Mij is weer duidelijk geworden hoe belangrijk schone en droge ligboxen zijn, vooral bij droge koeien.”

oren, kop naar voren/gestreckte strot), ze eerder genegen zijn een pijnstillers te geven. “En dat werkt niet alleen pijnstillers, maar ook ontstekingsremmers en koortsverlagend. Het nut van de pijnstillers wordt nog wel eens onderschat.”

Behalve uit een theoretisch deel, bestond de Masterclass in Zegveld ook uit een praktijkdeel.